

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIO Y REDACCIO: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

MANIOBRAS FILIPINAS

Tiro al BLANCO

LO DIT À LA LLAGA

A devoradora guerra de Cuba consum raudals de vidas y de milions. Sabém de sobra que l'honra y l' bon nom de la patria exigeixen aquests esforços colossals, aquests sacrificis inagotables. S' ha fet un pou molt fondo y hem de omplir-lo costi lo que costi. Desde molts sigles ensá, la generosa Espanya, incapás de girar l' espatlla als majors perills, no fa altra cosa que omplir pous de la mateixa especie. Per aixó está avuy casi agotada. Per aixó ha quedat endarrerida en la marxa progressiva de las demás potencias europeas, mes calculadoras que nosaltres, las quals, si bé admiran lo valor y l' intrepides dels nostres soldats y l' abnegació y la constancia indomable del país, se compadeixen de la nostra pobresa y miran ab menyspreu las tremendas imprevisions y torpesas dels nostres estadistas.

¡Malaventurat cos robust el de l' Espanya, privat casi sempre de un cap apte per utilizar lo seu vigor y treure lo partit degut de las sevas energias!

Si tot lo que ara per imposició de circumstancias adversas, s' está gastant á Cuba en sostenir una guerra costosissima, s' hagués invertit durant la pau en prevenir-la, aquella rica colonia, entregada avuy á las furias destructoras de una lluyta salvatge, brillaria com lo floró mes rich del gran continent, com una estrela de primera magnitud en lo cel de la humana civilisació.

Bastava moralisar l' administració y fomentar la riquesa pública qu' es allí inmensa, pera que Cuba en massa s' enorgullís de ser espanyola, dihent á las Repúblicas emancipadas:

—Contempleu en mí quant digne es Espanya de possehir aquest últim resto del gran imperi que l' geni de Colón va conquistar!

Avuy, en cambi, trobém lo cástich en las mateixas imprevisions dels nostres governants. La gran abundancia de regions incultas, privadas de comunicacions fácils, aumentan la duració de una guerra dura y costosa. L' haverse prescindit de coronar la terminació de la insurrecció anterior ab l' establiment de colonias militars, que haurian poblat tota la superficie del país, proporcionant a la patria un núcleo poderós de forsa nacional sólidament arrelada en aquella terra veleidosa, 'ns imposa avuy una situació per tot extrém crítica y prenyada de perills.

La Península, además, havia de convertirse en lo primer mercat consumidor dels productes cubans. Aquí havian de venir sos sucres y sos tabacos á cambi dels articles peninsulars establintse un cabotatge equitatiu.

Los sucres de Cuba han trobat las nostras portas poch menos que tancadas á benefici exclusiu dels sucreres andalusos, capitanejats per en Romero Robledo. Y en quant el tabaco, l' estanch de aquest article li tanca herméticament l' entrada á Espanya.

Si s' té en compte que la Tabacalera proporciona al Estat 90 milions de pessetas anuals, sembla á primera vista qu' Espanya efectúa un gran negoci. Pero si s' considera qu' en la guerra de Cuba aquests 90 milions apenas bastan pera cubrir los gastos de xeixanta días de campanya, tindréu que en un parell de mesos la guerra devora ls beneficis de un any de monopoli: aixó per lo que respecta sols als beneficis metálichs, y sense contar las vidas dels nostres soldats, que bé valen molt mes que aquesta suma.

Lo que dihém de Cuba pot aplicarse igualment á Filipinas.

Allá també ha comensat una guerra, que ningú sab com acabarà.

¿Y de qué viu y s' alimenta la fraticida lluyta, que tals proporcions ha pres desde bon principi?

Sé necessita ser cego pera no véureho. Espanya s' limita á exercir sobre aquell país un predomini anacrónico, que no s' basa en los progressos de la civilisació moderna, en lo desarrollo de la riquesa y del tráfeh, ni molt menos en lo foment de l' emigració peninsular que allí podria establirse en benefici de tots.

En lloch de agricultors, comerciants, industrials y homes de iniciativa, la nació espanyola no hi envia mes qu' empleats y frares. Frares sobre tot. Ells son els amos. Avuy mateix s' está veient la trassa que s' donan en desautorisar á las autoritats que no s' mostran propicias al seu predominiu absolut. Ells pretenen constituir un poder irresponsable y sense trabas. ¡Ay del capitá general que no s' doblega á las sevas imposicions!...

Aquest predominiu pot sostenirse mes ó menos temps sobre un poble ignorant y abjecte. Pero sempre será mirat ab rezel y hasta ab odi, pels que, per circumstancias especials, comensin á sentir los estímuls de una civilisació mes adelantada que la que pot donar de sí mateixa la empederada teocracia.

Ab aixó sols queda exposat lo problema filipi plantejat per una insurrecció que será vensuda, no hi ha dupte; pero que aixís y tot deixarà gèrmens de futuras desgracias y qui sab si de catástrofes horribles.

Los frares s' arrapan al seu decantat espanyolisme, y ja que l' govern no s' decideix á prescindir d' ells en absolut, los insurrectes acaban per confondre en una mateixa passió d' odi als frares y á la nació que 'ls sosté y 'ls ampara, creyent que l' desarrollo de la civilisació en aquell país es incompatible ab lo predominiu de unas ordres monásticas, enviadas en un principi per cristianisar als indígenas, pero dedicadas després exclusivament al copdiciós afany de l' acumulació de grans riquesas.

Y ara ls soldats de la patria, que millor que ab fusells, hauria sigut convenient que haguessin anat avants á Filipinas ab cávechs y aixadas, ab serras y martells, ab paletas y llensadoras, han de desembarcar en só de guerra, posant en perill la salut y la vida, per arreglar lo que 'ls frares han espatllat, lo que 'ls frares espatllarán sempre, mentres siguin los amos del país, y l' govern cregui, com aparenta creure que l' desarrollo de la civilisació moderna es incompatible ab la soberania d' Espanya sobre aquellas islas.

Aquests errors funestos se pagan inevitablement ab rius de sanch y ab l' agotament de l' energia y la riquesa de un poble digne en tots conceptes de millor sort.

P. K.

PESAR de negarse resoltament lo general Azcárraga á admetre l' tercer entorxat, no falta qui s' empenya en adjudicarli á tota costa.

—Vaja, home; li diuhen: deixis d' escrúpuls y de puritanismes. ¿Qué no veu nosaltres qué fem?

Vels'hi aquí un cas original. A pretext de enaltir á un home tractan de rebaxarlo, fins á veure'l colocat al seu nivell. ¡Quina satisfacció sería per ells lo poder dir:—Ja tots som uns!...

La inutilitat del càrrech de príncep de la milicia, la demostra la experiencia. Que ho diguin sino 'ls que deixan que l' Conde de Cheste gastí 'ls últims anys de la seva vida component versos y 'ls que passen perque 'n Lopez Dominguez se dediqui exclusivament á la cria de canaris. Que parlin els que han inutilisat al ex-héroe de Sagunto en la campanya de Cuba y 'ls que avuy mateix demanan á grans crits lo rellevo del Marqués de Peña-plata, del mando de Filipinas.

¿De qué li serveixen á la nació en los moments de apuros els generals dels tres entorxats?

Apart d' aixó no está de més mirarse en l' exemple de las principals potencias militars d' Europa.

Fransa avuy no té cap capitá-general.

Italia tampoch.

A Alemania després de la mort de 'n Moltke, lo càrrech ha quedat vacant.

A Inglaterra esperan que s' mori l' únic generalísim que sostenen encare, pera fer lo mateix.

Unicament á Espanya 'n tenim quatre y voldrian que n' hi hagués pel cap baix mitja dotzena.

Será perque á Espanya tenim mes diners per gastar y un exercit mes numeros y mes fort que la Fransa, l' Italia, l' Alemania y l' Inglaterra plegadas!

¡Vaya una indignació la del avi Brusí perque l' exdiputat republicá Sr. Marengo, nombrat per un alt càrrech en l' Apostader de l' Habana, al sortir de visitar á la reyna regent, en cumpliment extricte de son deber, va dir que no havia anat á veure á la infanta per no ser de la seva parroquia, y va manifestar además que á pesar del nombrament que se li havia conferit, continuava sent republicá com sempre!

En aquests cassos l' avi Brusí ne treu foch dels queixals perque ja no n' hi quedan; pero 'n treu de las genivas.

¡Quín escándol!... ¡Quína abominació!... ¡Quína anarquia!... ¡Conferir càrrechs públichs á militars y á marinos republicans!... Senyor, senyor: ¿ahont anirém á parar seguint per aquest camí?

Comprenc perfectament l' alarma y la desesperació del gueto de la premsa. Ell se recorda molt bé que la República espanyola no veyia en los militars y 'ls marinos mes que servidors de la patria, conferintlos sense rezel càrrechs de la major confiança; y ell no ignora lo que va succehir.

En cas que ho ignorés prou s' encarregaria de ferli avinent l' ex-héroe de Sagunto.

Y, naturalment, la pell se li torna de gallina, al recelar que lo que vá ferse en un sentit, pot molt bé repetir-se en un altre diametralment oposat.

Lo que li passa á n' el Brusí, lo que 'l té tant impacient: diguim ab tota franquesa: ¿es por ó remordiment?

D. Emilio s' assombra de que 'ls negres de Cuba 'ns combatin; s' admira de que l' ferro de sas cadenas rompudas s' haja pogut convertir en balas contra 'ls seus mateixos redemptors.

Y diu: «Todos nos dirigimos aquí, unos á otros, estas mismas preguntas, y todos repugnamos oír la desoladora y trágica respuesta: por algo en la estructura de la lengua nacional el sustantivo *ingratitude* trae aparejado el adjetivo *negra*...»

Alto, D. Emilio!
No sempre es negra la ingratitude. També n' hi ha de blanca.

¿Ne vol veure un cas? Contempleu al mirall y recordis al ferho, del jefe de un partit republicá, que vá pagar l' abnegació inagotable y 'ls desinteressats serveys dels seus correligionaris, ab la mes ignoble de las xarranadas.

La lluyta pera l' elecció de President dels Estats Units s' ha sostingut entre 'ls partidaris del or y 'ls partidaris de la plata.

Han triunfat los primers, elegint á Mac-Kinley, per una inmensa majoria.

¿Pot influir aqueixa elecció en la marxa adversa de la qüestió de Cuba?

Hi ha qui contesta afirmativament.

Si es aixís, bó será que visquéu previnguts. Y per quan arribi l' hora de parlar, preparem nos á ferho degudament... no ab or ni ab plata com aquella nació de mercaders.

En tot cas Espanya, en la defensa del seu dret, no pot parlar mes qu' ab ferro y ab plóm!

Lo bando del general Weyler prohibint l' exportació del tabaco cubá, va produhir tremendo disgust en los centros filibusters dels Estats Units, que sense la fulla de l' isla s' quedan per portas y en l' impossibilitat de ajudar ab sos recursos als salvatjes de la manigua.

Donchs á pesar de que l' general Weyler va posar lo dit á la llaga, sembla que l' govern de Madrit s' inclina á permetre l' exportació de aquell article.

Sempre l' mateix espectacle: lo general aixelant als vampiros y els governants de Madrit donantlos alas... Y l' país alimentantlos ab la séva sanch!

A pesar dels ausilis concedits á las empresas de ferro-carrils, que segons deyan havian de salvar als tenedors de paper de las companyias, las accions baixan y las obligacions no pujan.

S' ha fet, donchs, un sacrifici completament estéril per tothom menos pels peixos grossos ferro-carrilars.

Aquests han viscut, viuen y viurán sempre de tragarse als pobres xanguets.

La nació s' está escolant materialment y aquesta es l' ocasió mes propicia que troban los governants pera comprar palaus com el de Anglada per establirhi la Presidencia del Concell de ministres; pera construir un nou ministeri de Foment, y pera regalar lo vell al bisbe de Madrit, concedintli además una subvenció quantiosa al objecte de que hi pugua edificar lo seminari.

Tots aquests projectes están avuy en dansa, y no será gens difícil que s' realisin sense l' menor inconvenient.

A lo menos, els que moren á Cuba, no tinguin por que s' queixin de aquest ni d' altres despilfarros. Los morts fan sempre de bon acontentar. ¿No es veritat, senyor Canóns?

Diuhen que l' govern té preparada una reforma aranzelaria que favoreix extraordinariament als Estats Units en detriment de Catalunya. Per ara no s' ha atrevit á publicarla; pero ho farà á la primera ocasió.

Lo que succeheix es natural.

Entre 'ls yankees fomentadors de la insurrecció cubana, y 'ls catalans que donan homes y caudals per véncerla, bé te de haverhi alguna diferencia.

CARTA DE FORA.—Sampedó.—Y vá succehir que un día l' ensotanat, presumint que l' mestre anava sovint á San-Fritós á certa classe de negoci, se vá encarrar ab ell y li digué:—«Qu' es extrany que vagi tant á San-Fritós.» Y l' mestre que no te res de tonto, li contestá:—«Qu' es extrany que vagi vosté tant ab las monjas.»

Infat com un gripau quan li tiran un pessich de sal á l' esquena, l' home negre, mal resignat á que se li dongués la resposta que s' mereixen els que s' fican ab lo que no 'ls importa, aná á trobar al arcalde que avuy es tot seu sent aixís que avants ni en pintura podia veure als ensotanats, y de comú acord, segons sembla, van determinar desferse del professor. L' escola signé tancada y sellada, y de llavors ensá, es á dir, fá ja cosa de cinch ó sis setmanas que 'ls noys s' instruixen y aprenen

la moral, corrent pels carrers y tirant pedras á tort y á dret. Y'l mestre mentres tant va saborejant las dolsuras de aquells que tenen per lema: «Estimarás al próxim com á tú mateix.»

ALIANAS

ABENT qu' Espanya, com las senyoretas solteras, tracta de contraure una alianza convenient, totas las nacions van desfilant per davant d' ella, ab l' idea de veure si pescan la seva blanca má y 'ls quatre quartos qu' encare guarda.

Veus aquí 'l llenguatge que usan:

ALEMANIA: —Si m' has de creure, aliat ab mí. Jo t' inundaré d' ayguardent de sa-

batas velles y t' afeytaré á pel y á repel ab una llestesa extraordinaria; pero en cambi, serás respectada per tothom y podrás passejarte per tot el món ab lo cap alt y las butxacas al revés, perque sapiguent no més qu' ets amiga meva no hi haurá ningú que s' atreveixi á dirte una paraula mes enllá de l' altra.

—Es que jo m' recordo molt d' alló de las Carolinas, y tinch por que tú, ab l' excusa de l' aliança...

—Vés, dóna, alló va ser un mal entés. Creume, no titubejis; aliat ab mí...

FRANSA:

—La natural aliada teva, haig de ser jo. Nosaltres som ve-hinas, tenim lo mateix origen, un idioma paregut, costums semblants. Francesos y espanyols s' estiman, y pot dirse que encare que no s' haja firmat may, l' aliança franco-espanyola está escrita anys há en el cor d' espanyols y francesos.

—Tot aixó es molt poétich y molt bonich; pero suposo que al proposarme aquesta aliança, algún interés deus tenirhi...

—Interés... interés!... Naturalment, que á cambi de la meva amistat tú haurías de donarme algo. Verbi-gracia un tractat de comers ventatjós ó un compromís especial per un cas de guerra ó alguna cosa pel istil.

ITALIA:

—No te 'ls escoltis, Espanya, á aquests protectors. Son gent que donan un aglú per arrencarte després un bosch de roures. Jo que sé lo que resulta de las alianças ab els poderosos, puch servirte d' exemple. Fransa va ajudar-me una vegada, y tan bé va cobrarse 'l servey, qu' encare 'n vaig coixa. De l' aliança ab Alemanya no 'n parlém: tota la vida m' enpenediré d' haver-m' hi enredat.

—¿Qué m' aconsellas, donchs, tú?

—Que si t' has d' aliar ab algú, m' escolleixis á mí.

—¡Valent apoyo!

—¿Qué té que veure que sigui débil? Moltes gotas fan un ciri.

—Sí, just, un ciri... trencat.

INGLATERRA:

—¡Tonta, mes que tonta! Sembla mentida, Espanya, que una nació tan vivarata com tú perdi 'l temps enrahonant ab aquesta patuleya! Aquí 'l tens l' aliat que t' convé: soch jo, que ja t' hi ajudat altrás vegadas; que per la part de Gibraltar soch vehina teva; que tinch bens tocant ab vinyas tevas, per la part del moro; que en fi, puch donarte per terra l' apoyo dels meus diners y per mar l' ajuda dels meus barcos.

PORTUGAL:

—No te la creguis, Espanya, á aquesta trapacera. Si li donas el dit, se 'n pendrà 'l bras y acabarà per quedáret tot el cos. Jo, desde que 'm faig ab ella, no porto camisa ni posse-heixo altra cosa que papers mullats.

—Y donchs ¿qué farías en el meu lloch?

—Júntat ab mí...

—¿Per anar á demanar caritat totas dugas? No sé si m' ho darás ententent, noya...

MARRUECOS:

—¿Y si t' aliessis ab mí?

—¡Arri allá, salvatge!

ESTATS-UNITS:

—¿Y ab mí?

—¡Ves!... Mesaviat m' aliaría ab una colla d' antropófagos.

Resultat:

Qu' Espanya per ara no vol lligarse ab ningú, perque pensa, y no pensa malament:

—Aliada ab una nació poderosa, li hauría de servir de caball; aliada ab una de débil, no guanyaría sino disgustos. Fet y fet té rahó 'l ditxo que diu: «Val mes anar sol, que mal acompanyat.»

FANTASTICH

D' AQUÍ Y D' ALLÁ

Mac-Kinley, el candidat dels traficants enriquits, acaba de sé aclamat amo dels Estats-Units. Mac-Kinley sol despenjarse ab ideas bastant raras y es molt àmich de ficarse en camisas d' onze varas. A més, diu que te molt bo ab en Sherman y en Morgán... ¿Que qué vull dí ab tot aixó? Aviat els ho explicarán. Si allá á Cuba las milicias no posan á alló remey, ben prompte 'n tindrem noticias del president Mac-Kinley.

Si 'ls pronóstichs del sabis han de valdre, aquest hivern que aném á comensá serà tan crú, tan fret y tan terrible que fins el Deu vos guard se 'ns glassará.

Per fortuna 'l govern, pare amantíssim de tots els habitants de la nació, desseguit que convingui, te 'l propósit de repartirnos llenya á discreció.

Los frares de Filipinas sembla qu' están dantse als diables, perque sospitan que 'n Blanco no apreta pron las xurriacas. Casi be no passa dia que no 'ns envihin un parte dibentnos la mar de pestes del marqués de Peña-Plata.

¡Pobre Blanco! No li arrendo, no li arrendo la ganancia... ¡Tras l' insurrecció dels indis, la sublevació dels frares!

L' empréstit marxá endavant.

Entre trossos y miquetas, els banquers ens deixarán un gabadal de pessetas. Ara, avans que 'ns fassin nosa á gastar fins 'l últim sou, y luego, com si tal cosa, torném'hi ¡un empréstit nou!

Segons diuhen de l' Habana,

en Maceo está voltat per quinze ó setze columnas que 'l tenen acorralat. ¡Pues la situació es divina! ¡Setze columnas! ¡Jo 't flich! Si 'l negre fos una estatua, ¡quin monument mes bonich!

La pobre Sublime Porta

va tan curta de diné que no sab com manegars'ho per pagá 'ls deutes que té. Entrampada hasta la clepsa sense un xavo mal desat ¿y me li diuhen Sublime? ¡vaya una sublimitat!

Que 'l Japó per baix m' ajudi

als insurrectes manilos, es jugá á l' americana d' un modo no massa limpio. Pero que ademés de ferho vulgui també desmentirho, es ja tenir masses ganas de tractarnos com á xinos

—¿Cóm está l' or avuy?

—A vintíssim.

—¿Anirá més amunt?

—Probablement.

—¿Qui 'ls promou aquests cambis?

—No se sab.

—¿Tot aixó, qué resigna?

—Pluja y vent.

—¿Temporal económieh?

—Y gruixut.

—¿De modo que 'l metall...

—Emigrará.

—¿Tot absolutament?

—¡Tant com aixó!...

—¿Es dir que tindrem or?

—L' hort de 'n Fabá!

C. GUMÁ.

LA FORSA DEL MOLÍ

«Ja que 'ls pobres donan els fills—diuhen alguns al veure 'l fracàs del empréstit gros al extranger—que 'ls rics donguin els quartos.»

Está molt bé; per mí que 'ls donguin. Pero ja veurán con la majoria d' ells se 'ls guardan. No es que jo desconfi de la generositat de la nació espanyola, que tantas probas ve donant de la seva abnegació, del séu desprendiment inagotable. De lo que desconfio es del prestigi del Govern.

Fins ara 'ls milions posats en las sévas mans se van fonent com caramells de glas; y fins ara, ni quan las Cortes estavan reunidas, ha pensat may en donar al país la més mínima satisfacció, presentantli comptes. No ignora ningú que 's gasta, molt, pero ningú sab de quina manera 's gasta.

Hasta Gonzalo de Córdoba, més ó menos embullats, va rendir comptes. ¡Y era 'l Gran Capitán!.. Mentres els que avuy se negan á donarlos no passen de la talla de Petits ranzeros, sempre ab la vista á la marmita.

No pot negarse que 'l govern per fer cara als compromisos en que s' ha ficat, passa alguns apuros; pero no son tan grans, ni tan irremediables de bon tros com els de qualsevol obrer quan se troba sense feyna y sense un pá á la post. L' infelís treballador, en aquest cas, no sab ahont acudir y 's rosegá 'ls punys de gana y de rabia.

En cambi 'l Govern si no alcansa la generositat del país, lo-gra sempre la seva tolerancia, quan se dirigeix de dret al Banch d' Espanya en busca de recursos. Y aquesta no li faltará may, mentres hi hagin resmas de paper als magatzéms, bonas má-quinas de imprimir á las litografias y forsa ganas d' estampar bitllets. ¿Qui se 'n va á la California, ni á l' Australia, ni al Cap de Bona Esperansa á furgar penosament en las minas d' or?

Lo Banch té 'l privilegi de transformar lo paper en lo codiciat metall, pels efectes del cambi. ¿Que 'l Govern necessita

vint, cinquanta, cent, mil milions?.. No te que apurrarse: 'l Banch els hi proporciona á paquets, á resmas, á carretadas, y encare 's cobra un interés que li permet repartir quantiosos dividendos entre 'ls seus accionistas.

Aquesta massa de paper va invadint lo mercat paulatinament, y aixís com avants va empényer l' or, de tal manera que ja aquí á Espanya se 'n ha perdut la mena, del mateix modo empenyarà á la plata, quan lo valor que representa 'l metal blanc resulti superior al que representi 'l bitllet de Banch.

De aquesta manera una má misteriosa, per medi de un verdader escamoteig financier, á la curta ó á la llarga haurá buidat totas las butxacas dels espanyols. El que hi tenia moneda s' hi trobará bitllets de Banch, que valdrán, no lo que diuhen las lletres en ell impreses, sino lo que vulgui y determini 'l mercat extranger. Avuy tot just comensém, y 'ls francs, en relació á las pessetas, tenen un 25 per cent de sobre-cambi. ¿Qué succehirá demá que 's desfermi la gran invasió papereira?

Succehirá que aquells que ara remolejan quan se 'ls invita á ajudar á la nació ab los seus recursos, se trobarán ab que sense haver donat res directament al Govern, aquest per medi indirecte 'ls ho haurá pres tot.

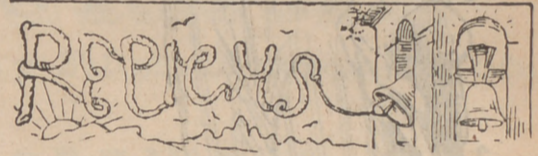
Y succehirá—y aixó es lo més trist—que 'ls últims monos serán aquells que s' ofegarán primer.

¡Vaya una situació més envejable la que está reservada á las classes treballadoras, quan no existeixi altre signo de cambi que 'l bitllet de Banch, arrossegantse per terra baix lo pes de una inevitable depreciació!.. Llavors sabrán lo que reporta 'l trist jornal cobrat en paper y lo que costan los objectes més necessaris á la vida pagats ab las estampetas del Banch d' Espanya. Llavors vindrán las angunias de las necessitats no satisfetas, las amargors de la impossibilitat de viure.

A tal fi caminém á passos agegantats, y al arribarhi es quan se veurá que 'ls pobres en últim extrém son els que ho donan tot: los fills per defensar á la patria y 'ls recursos per sostenir la guerra y hasta 'ls despilfarros dels Guberns.

La sanch y la suor de la gent treballadora constitueixen la forsa hidráulica que posa en moviment lo molí triturador del benestar y de la fortuna del poble espanyol, tan suferit, tan maltractat, mirat ab tanta desconsideració per las oligarquias dels partits monárquichs que viuhen explotantlo y abusant de la seva paciencia inagotable.

P. DEL O.

A que 'ls pobres entregan als seus fills per sostenir la guerra, que 'ls rics entreguin los seus caudals, suscribintse al empréstit dels 400 milions.

Tal es la recomendació qu' está l' ordre del día.

Pero per poch que 's reflexioni 's veurá que no hi ha paritat entre 'l sacrifici que fan los uns y 'l que 's demana als altres.

En rigor, los pobres donan los seus fills, y 'ls rics en tot cas dexarán los seus quartos. No es lo mateix donar que deixar.

Hi ha mes encare. Mentres los pobres procedeixen desinteressadament, als rics se 'ls brinda ab un interés del cinch per cent.

Y com á finiquito ¡quín desconsol mes gran el de la familia pobra á la qual una bala ó 'l vómit li amortisa un fill! ¡Y quina ditxa la del tenedor rich al qual lo sorteig fet per l' Hisenda, l' amortisa una lámina!...

Als magatzéms de l' Aduana de Port-Bon hi ha goteras. Y 'l govern que recauda tants milions en aquella Aduana no té unas quantas pessetas disponibles pera dedicarlas á la reparació de la teulada de aquell edifici de nyigui-nyogui.

Aixó fa que 'ls dias de pluja 'ls fardos se mullin y s' averihin y que 'ls agents de aduana protesin indignats contra tanta dessidia.

Pero 'l ministre de Hisenda s' ho escolta com si sentís ploure. Perque lo qu' ell pensarà:—¿De ahont vé la pluja? ¿No cau del cel?

Y fins será capás dir parodiant á D. Juan Tenorio:

«Agents, no teniu rahó mostrantvos tan enfadats ab mí; dels fardos mullats responda el cielo, no yo.»

L' alcalde de Badalona no té preu.

Un dia mana ruixar ab las mangueras als forasters que han assistit á la festa major, proporcionantlos hi una dutxa que no figurava en lo programa.

Y ara últimament invadeix lo teatro de un cassino, atropellant lo dret dels socis que 's disposavan á donar una funció á benefici dels ferits de Cuba, y que al trobarse ab lo local plé de gent extranya no varen tenir mes remey que suspéndrela.

Créguinme 'ls socios del cassino: posin mangueras al seu teatro, y si un altre dia hi torna l' alcalde per rompre 'ls las oracions, obrin las aixetas y refrésquinlo.

Y després si algú 'ls pregunta quina obra han representat, responguin sense vacilar:—«Tal farás, tal trobarás.»

DESPRÉS DE LA ELECCIÓ

L' oncle Sam está content
perque ja te president....
Será bó? Será dolent?
Ja 's veurá.
Lo que fuere sonará.

Practicant un registre á la catedral de Manila van trobarse armas en l' armari de l' orga, que havian sigut amagadas allí per alguns capelláns de la comunitat de la mateixa.

Frases que tiran al Blanco;
capelláns de amagatotis
qu' están preparant las armas,
¡Deu meu.... Miserere nobis!

¡Ahónt anirém á parar ab los adelantos de la táctica aplicada al art de la guerral!
En alguns exércits d' Europa s' están ensajant grans masses, arrastrantse 'ls soldats á tall de serp, ab lo qual

MAC KINLEY
PRESIDENT

s' avansa, evitant l' efecte mortífero de las balas.
No será difícil que algun día arribi á admirarse á héroes de la patria que s' haurán inmortalisat.... caminant á quatre grapas!

L' empréstit xich (ne diuhen xich y será de 400 milions.... res.... una pata-rata) está desd' ara destinat, segons diuhen, á cubrir deutes contrets pel govern.
Pels deutes que s' contreguin en lo successiu, se contractaran nous empréstits.
Y aixis anirém tocant la flauta; tapant uns forats, destapantne d' altres.
—Escolti, se-Canóns, ¿qué ha

de durar molt aquesta música?

—Jo ho crech: lo qu' es nosaltres procurarem ferla durar, fins que 'l país acabi 'l buf.

L' habilitat dels magistrats de l' Audiencia de Palma ha tocat el dos ab els quartos.

Se veu que la Justicia no li va fer cap frente. Veritat es que á la pobreta la pintan ab la vena als ulls, y certas cosas no las pot veure.

No obstant, si l' habilitat logra escaparse de las sevas urpias, un cop se vegi á salvo podrá dir:—Aixó sí que es *habilitat!*

Al home del tupé, 'ls banys de Fortuna diu que li proban admirablement.

¡Ditxós ell que troba un remey á las sevas xacras!
No té tanta sort la desventurada Espanya!...

Una vegada haja acabat de pendre las ayguas, don Práxedes passará tot l' hivern á la provincia de Alicant. Li aprobo 'l gust.

Alicant es la terra clássica del turró.
Y estant tancat lo rebost per ell que tant l' ambiciona, bó es que 'n busqui de Gijona no havent'hi del pressupost.

Lo rey de las húngaras va fer lo valent, recordant que quan corria aventuras per las montanyas del Nort, maná fusellar á un oficial alemany, sense que li fes por ningú.

Y ara resulta que á Alemania se li va seguir una causa criminal per assassinat, y que si algun día s' atreueix á ficarse en aquell país, l' agafarán y l' engarjolarán com al mes vulgar dels criminals.

Aixis ho diu *La Gaceta de Colonia*.

Per lo tant Carlets, diverteixte ab las húngaras tant com puguis; pero molt ojo ab las alemanas, que podrian donarte seguidillas y ferte perdre.

Passém comptes. ¿Quants soldats sosté avuy sobre las armas la nació espanyola?

No mes que 'ls següents: A la Peninsula, 128,865.—A Cuba 200,000 sense contar los voluntaris.—A Filipinas, 30,881.—A Puerto-Rico, 6,000. Total: 365,746.

Y las fonts de la producció, cada día mes estroncadas, son las que han de nutrir á aquest numerós exércit posat en péu de guerra, gracias als errors y á las imprevisións dels homes de la monarquia.

Precisa pendre nota de aquests datos per quan arribi l' hora de la liquidació.

La Tabacalera ha posat á la venta unas novas labors de tabaco batejadas ab los sigüents noms:

«Picado común suave» y «Picado común fuerte.»
Inútil dir que 'l tabaco es dolent com tot el que posa á la venta la societat explotadora del vici de fumar.

Y es inútil fer notar també que 'l titol es deficient. Entre 'ls mots *picado* y *común*, hi falta la proposició *para* y l'article *el*.

Aixis estaria bé perque diria la veritat.

XARADA

La Dos girada-tercera un quart que á Ribas va anar pensa tan sols en menjar puig te *dos-tres* verdadera.

No li passa pas aixis á sa amiga *Quinta-tres* que no menja apenas res y hasta te p or de morir, y es que la pobra ha, agafat tal *primera-dugas-terca* que á no tenir *prima-inversa* potser ja hauria petat.

Talment me sembla mentida qu' haji probat també á una y que á l' altra sa fortuna li posi en perill sa vida....

Crech jo que tal malaltia ó l' estar tan temps *total*, li vé de fé 'l carcamal ab un gomós tot lo dia.

FIDEL DELFI.

SINONIMIA

L' Antón marxá ahí á *total* á Tot ab un gos y en Gual.

UN OLOTÍ.

TRENCA-CLOSCAS

ADELA T. PELLIS

MATARÓ

Formar ab aquestas lletres lo titol de una comedia catalana.

S. ROIG X.

EMBUT NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6	7	8	Taller.
1	2	3	4	1	2	1	4	Verb.
3	4	5	2	1	8			Poble de Catalunya.
4	1	7	8					Nom de dona
4	5							Nota musical.
3	1							Arbre.
2	1							Nota musical.
2	8							Aliment.

PE GRA.

GEROGLIFICH

P P P
E
T I
F A N
100 100 100 100
I M S

UN VIGATÁ DE REUS.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans M. Bonells, J. Romansos, C. Costa Oliveras, B. Pudent, A. R. Maristany, C. de Labri, Rossinyol, J. Seguas, Anton Frasfi, A. E. Ferrant, Dos Pobres, J. Carbassa, Nerbimberaja, J. Jeremias, L. Serra, Crach, Americano Pobre, A. Serrate, Marguri, F. Carreras, Os, Mandra y C.^a, J. Soler, F. Garcia A., Duch d' Hostafranchs, J. F., J. Campanyá y Colomé, J. S. (a) Noy dramatic y M. Montaner:—Lo que envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciudadans R. Pallejá Vendrell, J. Aubert y M., Noy de Sans, M. Sistéria, Petit Burlat de P., O y Matipo, Fidel Delfi, R. Pujol, Ramell d' Ortigas, Amich dels Aucells, Un Llagotis, Ruy de Gorch, Pere Carreras, J. Bover Casellas, Lluís G. Salvador, Sanch de Cargol, B. Elias, G. Raresa, G. Martínez, J. Pujadas Truch, Trovador del Panadés, E. Broquetas, E. Torrents y Ll., A. B. C. R., J. Huguet G., Antonet del Vendrell, E. S. Anglada, Tofol Rusca y J. Bruguera Caner:—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá Anton del Singlot: Lo sonet va bé.—Carriguri: No 'ns acaba de agradar.—Duré: Un' altra cosa que tingues mes punta aniria millor: de totes maneres ho aprofitarém pel periodich.—Un de Vilasar de Dalt: No enteném lo que vol, y apart d' aixó las cartas han de venir firmadas.—J. Ubach y M.: Es fluix.—J. Barnis F.: La poesia es massa tierna.... Créguins, déixilas estar las orenetas.—R. Satrillera: No va prou bé.—Lluquet: Resulta extravagant.—Albert del Ros: Va bé.—C. Martí: Es molt incorrecte.—P. P. T.: Trobém mes propis los versos per ser enviats al interessat que per publicar-se.—V. Mata la C.: No 'ns fa felissos.—Sucre-candi: Efectivament, resulta massa realista.—Doctor Pinsá: Es fluix.—Jumera: ¿Per qué no envia alguna cosa que no sigui tan grassona?—Camas de cotxe: Va bé.—A. B. y V.: Per l' Almanach ha fet tart: ho publicarém en lo periodich. Si 'n te d' altres, envihils.—F. de Vilafranca: Está versificat ab molta pena: escrit ab mes brillo podria publicar-se.—J. Puig Cassanyas: Molt bé y gracias.—J. Staransa: Idem, idem.—J. Rbajach: Tenim las carteras plenas de originals acceptats y aixó fa que no tot lo que 's considera acceptable pugá publicar-se ab la rapidés que vosté desitja.

ANTONI LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.